

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci stěžovatele **J. S.**, zastoupeného JUDr. Zdeňkem Řípou, advokátem se sídlem v Praze 1, Vodičkova 30, za účasti **Státní energetické inspekce, ústředního inspektorátu**, se sídlem v Praze 2, Gorazdova 24, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2005, č. j. 7 Ca 320/2003 – 48,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. března 2005, č. j. 7 Ca 320/2003 – 48, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel se v zákonné lhůtě podanou kasační stížností domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Státní energetické inspekce, ústředního inspektorátu (dále jen „žalovaná“), ze dne 24. 10. 2003, č. j. 011201403/1126/03/90.120.Kr. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatele ve věci uložení pokuty podle § 91 odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění platném do 27. 8. 2003 (dále jen „energetický zákon“).

Stěžovatel namítl nesprávné posouzení právní otázky městským soudem. Jakožto vlastníku nemovitosti mu byl udělen souhlas k zásahu do plynového zařízení v souvislosti s rekonstrukcí plynu. Dle názoru žalované stěžovatel neumožnil nájemnici bytu D. B. v souvislosti s prováděnou rekonstrukcí odběr plynu v období od října 2002 do února 2003. Stěžovatel však o připojení odběrných plynových zařízení v bytě paní B. žádal, jeho žádosti byly příslušným revizním technikem odmítnuty, neboť nebylo možno obnovit dodávku plynu bez příslušné revizní zprávy. Tuto zprávu nájemnice bytu neměla a odmítala ji nechat zpracovat, proto nebylo možno dodávku plynu obnovit. Požadovanou revizní zprávu zaslala paní B. k rukám právního zástupce stěžovatele dne 30. 10. 2003 (zpráva je datována 30. 8. 2002, doručena byla však až 30. 10. 2003). V předchozí době si nájemnice D. B. sama demontovala plynové zařízení, rozvody a spotřebiče v pronajatém bytě a právě v důsledku těchto zásahů bylo nutno opatřit revizní zprávu, která byla nezbytným předpokladem k připojení chráněného zákazníka k distribuční síti dle § 63 odst. 2 energetického zákona. D. B. své povinnosti dané energetickým zákonem neplnila, úmyslně a dlouhodobě mařila snahu stěžovatele o její připojení k distribuční síti. Stěžovatel byl shledán odpovědným za vzniklou situaci nesprávně, v rozporu s § 95 odst. 2 energetického zákona, neboť právě nájemnice paní B. způsobila porušením svých povinností situaci, kdy nemohla být připojena k distribuční plynové soustavě.

Žalovaná v písemném vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že obsah kasační stížnosti dle jejího názoru nevyžaduje podrobný komentář, odkázala na závěr uvedený v napadeném rozhodnutí, na údaje vyplývající z průběhu řízení i správního spisu. Navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

Městský soud v napadeném rozsudku shrnul průběh předchozího správního řízení, včetně obsahu rozhodnutí vydaných v jeho obou stupních. Ve vlastním odůvodnění městský soud shledal podstatu sporu v posouzení, zda stěžovatel, jakožto vlastník předmětné nemovitosti, porušil zákonem stanovenou povinnost dodávat chráněným zákazníkům na základě smlouvy plyn (§ 63 odst. 3 energetického zákona). Odkázal na příslušná ustanovení energetického zákona týkající se postavení chráněného zákazníka. Městský soud považoval za právně významnou skutečnost, zda nájemkyně bytu v domě stěžovatele, jakožto vlastníka dotčené nemovitosti, byla v době přerušení dodávky plynu do bytu chráněným zákazníkem. K této otázce městský soud uvedl, že D. B. byla od 2. 7. 1990 řádným smluvním odběratelem plynu. Dle zprávy o revizi plynového zařízení ze dne 20. 9. 1999 bylo plynové rozvodné zařízení schopné trvalého provozu. S účinností energetického zákona se tak D. B. stala chráněným zákazníkem ve smyslu tohoto zákona. V předmětné nemovitosti ve vlastnictví stěžovatele byla dne 17. 1. 2003 zahájena kontrola dodržování ustanovení § 63 odst. 3 energetického zákona, a to na základě stížnosti D. B. na přerušení dodávky plynu. Stěžovatel uzavřel v říjnu 2002 přívod plynu do odběrného zařízení z důvodu rekonstrukce a rozšíření stávajícího rozvodu plynu. Před bytovou jednotkou, kterou na základě nájemní smlouvy obývala D. B., byl demontován plynoměr, dodávka plynu jí nebyla umožněna. Plynoměry byly opětovně osazeny ke dni 17. 1. 2003 pouze v prvním nadzemním podlaží domu jen pro část odběrných míst.

Na základě uvedených skutečností městský soud dovodil, že stěžovatel porušil svou povinnost uloženou § 63 odst. 3 písm. a) energetického zákona, když jako vlastník předmětné nemovitosti byl povinen chráněnému zákazníkovi, D. B., dodávat plyn na základě smlouvy, přičemž tuto dodávku neumožnil. Za porušení této povinnosti byla stěžovateli uložena pokuta v souladu s § 91 odst. 4 energetického zákona. Dle městského soudu žalovaná neporušila příslušné předpisy o řízení, konkrétně § 3 odst. 3, 4 správního řádu, neboť si

opatřila dostatek podkladů ke zjištění skutkového stavu věci, jejichž obsah podporuje konečný závěr žalované. Soud obecně konstatoval, že správní orgány v průběhu řízení dodržovaly příslušná ustanovení správního řádu, zejména ustanovení vyjadřující základní principy řízení. Soud dospěl k závěru, že dokazování bylo provedeno dostatečně a zcela v souladu se zákonem, další výslechy svědků nebylo nutno provádět, neboť správní orgán není vázán jen návrhy účastníků, nýbrž sám určuje rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí dle § 32 správního řádu. K dalším námitkám stěžovatele soud uvedl, že dvouletá lhůta stanovená stavebním povolením k provedení stavebních prací nemá žádnou souvislost se splněním povinnosti stěžovatele uložené mu jakožto vlastníku domu ustanovením § 63 odst. 3 písm. a) energetického zákona. Důvodem k neplnění této povinnosti nemůže být ani skutečnost, že nájemkyně bytu stěžovateli na jeho žádost nepředložila stavební povolení, kolaudační rozhodnutí a výchozí revizní zprávy, energetický zákon liberaci zákonné povinnosti neumožňuje. Námitku stěžovatele, že D. B. nebylo možno považovat za chráněného zákazníka, považoval městský soud za neopodstatněnou z výše uvedených důvodů.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a důvody v ní uplatněné stěžovatel opírá o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nesprávné posouzení právní otázky městským soudem. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Ve věci nebylo sporné neumožnění odběru plynu v období od 31. 10. 2002 do 7. 2. 2003 D. B. ze strany stěžovatele, tato skutečnost byla v řízení jednoznačně prokázána a stěžovatel ji sám potvrdil. Přestože městský soud označil pro posouzení věci za stěžejní otázku, zda D. B. bylo v daném období možno považovat za chráněnou zákaznici ve smyslu § 63 energetického zákona, Nejvyšší správní soud konstatuje, že ani postavení D. B. jakožto chráněného zákazníka stěžovatel nezpochybňoval. Za sporné stěžovatel považoval závěr městského soudu, že ani případné porušení povinností chráněného zákazníka nemůže ovlivnit povinnost vlastníka nemovitosti dodávat takovému zákazníkovi plyn. Stěžovatel namítal, že D. B. prováděla v souvislosti s plynovými spotřebiči v jejím bytě změny, následně neosvědčila, že tato odběrná plynová zařízení jsou způsobilá k opětovnému připojení k rozvodu plynu, proto revizní technik provádějící připojení pro ostatní nájemníky její byt odmítl k rozvodu plynu připojit. Dále dovozoval, že naopak připojením plynových spotřebičů v bytě D. B. k rozvodu plynu by došlo k porušení energetického zákona.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu ověřil, že tyto skutečnosti stěžovatel uváděl od počátku správního řízení, tj. před vydáním prvostupňového rozhodnutí, v odvolání i v průběhu řízení o žalobě před městským soudem. Žalovaná i městský soud však odmítly provádět dokazování ohledně stavu plynových spotřebičů v bytě D. B. a postoje revizního technika p. B. C., neboť dospěly k závěru, že tyto skutečnosti pro danou věc nejsou podstatné. Vzhledem k tomuto rozporu bylo v první řadě ze strany Nejvyššího správního soudu nutné zjistit zákonné předpoklady povinnosti dodávat plyn chráněným zákazníkům dle § 63 energetického zákona.

Dle § 2 odst. 2 písm. b) bodů 3., 4., 8. energetického zákona lze D. B. označit za chráněného zákazníka, neboť nakupovala plyn pro vlastní spotřebu a v řízení nebylo prokázáno, že by její roční spotřeba přesáhla hranici uvedenou zákonem pro rozlišení mezi oprávněným a chráněným zákazníkem. Citované ustanovení dále nazývá v bodu 6. odběrným

místem místo, ve kterém se nachází měřicí zařízení a kde je měřeno množství plynu dodávané jednomu konečnému zákazníkovi; v bodu 7. odběrným plynovým zařízením veškerá zařízení počínaje hlavním uzávěrem plynu včetně zařízení pro konečné využití plynu; není jím měřicí zařízení.

Nejvyšší správní soud se však neztotožnil se závěrem městského soudu, že každý chráněný zákazník má dle § 63 energetického zákona právo na připojení svého odběrného plynového zařízení k distribuční soustavě, aniž by toto právo bylo vázáno na splnění dalších povinností ze strany chráněného zákazníka.

Dle § 63 odst. 1 energetického zákona má chráněný zákazník právo: a) na připojení svého odběrného plynového zařízení k distribuční soustavě, splní-li podmínky připojení a dodávek pro chráněné zákazníky, které stanoví Pravidla provozu; b) na zajištění dodávky plynu za regulované ceny; c) na zajištění dodávky plynu v kvalitě stanovené prováděcím právním předpisem. Dle odst. 2 tohoto ustanovení je však chráněný zákazník povinen: a) podílet se podle výše požadované dodávky plynu na účelně vynaložených nákladech provozovatele distribuční soustavy spojených s připojením a se zajištěním požadované dodávky ve výši vypočtené způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem; b) řídit se při připojení k distribuční soustavě Pravidly provozu; c) udržovat odběrné plynové zařízení v takovém stavu, aby se nestalo příčinou ohrožení života, zdraví či majetku osob; d) umožnit provozovateli distribuční soustavy, ke které je připojen, instalaci měřicího zařízení a zajistit mu k němu přístup.

Z citovaného je zřejmé, že energetický zákon nedává chráněným zákazníkům pouze práva, ale ukládá jim i povinnosti. V § 63 odst. 1 energetického zákona je právo na připojení odběrného plynového zařízení chráněného zákazníka k distribuční soustavě podmíněno splněním podmínek připojení a dodávek pro chráněné zákazníky, které stanoví Pravidla provozu. Těmito Pravidly provozu je vyhláška č. 251/2001 Sb., kterou se stanoví Pravidla provozu přepravní soustavy a distribučních soustav v plynárenství. Dle § 3 odst. 6 Pravidel provozu je podmínkou pro připojení chráněného zákazníka k distribuční soustavě: a) volná kapacita distribuční soustavy v místě připojení, b) technicko-ekonomická možnost připojení, c) připojované zařízení musí splňovat požadavky bezpečnosti a spolehlivosti stanovené právními předpisy, technickými normami a technickými pravidly.

Ustanovení § 63 odst. 2 energetického zákona pak ukládá chráněným zákazníkům výslovně povinnosti, stejně tak jako je následující odstavec 3 ukládá vlastníkům nemovitostí, do kterých je chráněným zákazníkům dodáván plyn. Městský soud dospěl k závěru, že povinnost umožnit dodávku plynu chráněnému zákazníkovi, uložená vlastníku nemovitostí § 63 odst. 3 písm. a) energetického zákona, nemůže být nijak ovlivněna splněním povinností ukládaných chráněnému zákazníkovi ustanovením § 63 odst. 2 energetického zákona. S tímto závěrem se však Nejvyšší správní soud neztotožnil.

Uvedenému závěru nelze přisvědčit z několika důvodů. V prvé řadě § 63 odst. 1 energetického zákona výslovně podmiňuje právo chráněného zákazníka na připojení odběrného plynového zařízení mimo jiné tím, že připojované zařízení splňuje požadavky bezpečnosti a spolehlivosti stanovené právními předpisy, technickými normami a pravidly. Z tohoto a contrario vyplývá, že pochybnost o splnění této podmínky zpochybňuje rovněž právo na připojení odběrného plynového zařízení takového zákazníka. Dle Nejvyššího správního soudu není sporu o tom, že uvedená podmínka splnění požadavků bezpečnosti a spolehlivosti musí být splněna v každém okamžiku připojení odběrného plynového zařízení

k distribuční soustavě. K aktuálně vznesené pochybnosti ohledně splnění uvedené podmínky proto nelze bez dalšího odůvodnění pouze odkázat na v minulosti provedenou revizi zařízení, jejíž závěry nemohou vypovídat o případných aktuálních nedostatcích. Pokud tedy stěžovatel zpochybnil bezpečnost a spolehlivost odběrného plynového zařízení v bytě chráněné zákaznice D. B., bylo nutno tuto námitku prověřit za účelem zjištění, zda uvedená chráněná zákaznice splňovala v daném období podmínky § 63 odst. 1 energetického zákona pro právo na připojení k distribuční soustavě.

Obecně se též nelze ztotožnit se závěrem vyplývajícím z rozhodnutí městského soudu, tj. že v případě, kdy zákon ukládá dvěma subjektům obsahově vzájemně související povinnosti, by byl postižen za neplnění svých povinností pouze jeden z nich, bez ohledu na to, zda v důsledku předchozího případného porušení povinnosti druhým subjektem vůbec měl možnost svým povinnostem dostát. Dle názoru Nejvyššího správního soudu nelze připustit situaci, kdy by měl být plyn dodáván tomu, kdo porušuje zákonné povinnosti chráněného zákazníka. I přestože energetický zákon výslovně nestanoví, že porušením povinností přestává být chráněným zákazníkem, lze jednoznačně dovodit, že v případě neplnění zákonných povinností si chráněný zákazník nemůže nárokovat všechna práva vyplývající z jeho postavení. Bylo by v rozporu s pravidly právní logiky i s dobrými mravy, aby vlastník nemovitosti byl případně postižen za neumožnění dodávky plynu chráněnému zákazníkovi, který porušil povinnost udržovat odběrné plynové zařízení v takovém stavu, aby se nestalo příčinou ohrožení života, zdraví či majetku osob.

Jestliže stěžovatel od počátku správního řízení, včetně řízení o žalobě, namítal, že odborný revizní technik p. B. C. odmítl odběrná plynová zařízení v bytě paní B. připojit na distribuční síť z důvodu nepředložení revizní zprávy o provedených úpravách na těchto zařízeních, Nejvyšší správní soud toto tvrzení považuje pro posouzení správnosti uložení sankce za neplnění povinností dle § 63 odst. 3 písm. a) energetického zákona za skutkově i právně významné. Jak je uvedeno výše, dle Nejvyššího správního soudu nelze přisvědčit závěru městského soudu, že nepředložení stavebního povolení, kolaudačního rozhodnutí a výchozí revizní zprávy chráněným zákazníkovi nemůže být důvodem neplnění povinností vlastníka nemovitosti dodávat tomuto chráněnému zákazníkovi plyn. V případě akceptování tohoto názoru by mohl být vlastník nemovitosti postižen za neumožnění dodávky plynu i v případě, kdy by z bytu byly plynové spotřebiče úplně odstraněny či byly v havarijním stavu.

Městský soud z důvodu nesprávného posouzení právní otázky týkající se práv a povinností chráněného zákazníka a vlastníka nemovitosti dle § 63 odst. 1, 2 a 3 energetického zákona posoudil žalobu podanou stěžovatelem v rozporu se zákonem, jeho kasační stížnost byla Nejvyšším správním soudem ze všech výše uvedených důvodů shledána jako důvodná. Rozsudek městského soudu byl dle § 110 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušen a vrácen tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud je v dalším řízení povinen v souladu s vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, jímž je dle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán, vypořádat se s námitkou stěžovatele zpochybňující právo D. B. na připojení jejího odběrného plynového zařízení k distribuční soustavě dle § 63 odst. 1, 2 energetického zákona, dle výsledku tohoto posouzení znovu ověřit případné porušení povinností stěžovatele dané § 63 odst. 3 energetického zákona a podmínky pro uložení sankce. V novém rozhodnutí městský soud dle § 110 odst. 2 s. ř. s. rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. března 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu

